08/08/2019

“Οι κάτοικοι της Γάζας αγωνίζονται να προστατεύσουν αρχαιότητες”

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

«Η οικία του Walid al-Aqqad στη Γάζα θα αποτελούσε αντικείμενο πόθου για πολλούς συλλέκτες αρχαιοτήτων. Κομμάτια από κολώνες κορινθιακού ρυμού «χαιρετούν» τους επισκέπτες στην πίσω αυλή. Εντός, εκατοντάδες αρχαία δοχεία και άλλες δημιουργίες, με ηλικία αιώνων, κρέμονται στους τοίχους ή είναι βαλμένα ανάκατα στα ράφια».

Τα παραπάνω αναφέρουν οι δημοσιογράφοι, Fares Akram και Khalil Hamra, του «Associated Press» σε ανταπόκρισή τους από τη Γάζα, με τίτλο «Gazans struggle to protect antiquities from neglect, looting» (Οι κάτοικοι της Γάζας αγωνίζονται να προστατεύσουν αρχαιότητες από την παραμέληση και τη λεηλασία). Η ανταπόκριση προσθέτει:

«Πρόκειται για απομεινάρια της ιστορίας 5 χιλιετιών της Γάζας, από την Εποχή του Χαλκού μέχρι τα Ισλάμικά Χαλιφάτα και από τα χρόνια της Οθωμανικής

Αυτοκρατορίας και της Βρετανικής κυριαρχίας…».

Μία λωρίδα γης στη Μεσόγειο, η Γάζα, υπήρξε σπουδαία εμπορική οδός μεταξύ της Αιγύπτου και της περιοχής του Levant, από τα αρχαία χρόνια. Αλλά δεκαετίες εξεγέρσεων, πολέμου και πολιτικής ταραχής έχουν πλήξει βαριά και την πλούσια αρχαιολογική της κληρονομιά, που είναι εκτεθειμένη σε λεηλασία και καταστροφή.

Ο κ. Ayman Hassouna, καθηγητής Ιστορίας και Αρχαιολογίας στο Islamic University της Γάζα, κατηγορεί το Ισραήλ, την Παλαιστινιακή Αρχή και την Hamas, εξίσου, για τη μη προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής.

Το Ισραήλ, λέει, κατάσχεσε αρχαιολογικά αντικείμενα από ανασκαφές τις δεκαετίες που είχε τη Γάζα και δεν έκανε αρκετά για να αποτρέψει τη λαθρεμπορία. Οι Παλαιστινιακές Αρχές που έχουν τον έλεγχο από το 1959 «επιτέθηκαν σε πολλές αρχαιολογικές τοποθεσίες, είτε με πρόθεση, είτε χωρίς», πρόσθεσε.

Ακόμη, έκανε λόγο για έλλειψη εγρήγορσης από τους κατοίκους της Γάζας, σχετικά με τη σημασία της διατήρησης των αρχαιοτήτων, αφήνοντας σημαντικές περιοχές στο έλεος τους. «Οταν θα βρουν κάτι, θα το κρύψουν πάλι ή θα χτίσουν από επάνω», υπογράμμισε ο καθηγητής.

Η λεηλασία και η λαθρεμπορία αρχαιοτήτων, παραμένουν πρόβλημα, ανέφερε η αρχαιολόγος, Heyam al-Bitar, η οποία εργάζεται για το υπουργείο Τουρισμού και Αρχαιοτήτων της Γάζας.

Το Υπουργείο, είπε, έμαθε μόλις φέτος ότι δεκάδες ασημένια αρχαία ελληνικά νομίσματα, βγήκαν παράνομα από τη Γάζα το 2016.

Ο συλλέκτης Al-Aqqad είναι ένας από τους λίγους που προσπαθούν να περισώσουν αρχαιότητες στην περιοχή. Ξεκίνησε τη συλλογή του το 1975, αγοράζοντας από άλλους συλλέκτες ή κάνοντας έρευνα στην παραλία και άλλες περιοχές όπου γίνονταν κατασκευές.

Πλέον η οικία του, στα νότια της πόλης Χαν Γιουνίς, αποτελεί αρχαιολογικό, πολιτιστικό και πολιτισμικό μουσείο, που υποδέχεται μαθητές σχολείων σε εκπαιδευτικές εκδρομές. «Αυτό το μουσείο εδραιώθηκε με προσωπικές προσπάθειες και με κόστος στο ψωμί των παιδιών μου…για να προστατεύσω τα αντικείμενα», δήλωσε ο Al-Aqqad.

Διατηρεί τη μία από τις πέντε συνολικά καταγεγραμμένες νόμιμες ιδιωτικές συλλογές στη Λωρίδα της Γάζας, με 10.000 αντικείμενα ιστορικής αξίας, σύμφωνα

με το αρμόδιο Υπουργείο. Οι Αρχές επιχειρούν να κρατήσουν ένα αρχείο με τις ιδιωτικές συλλογές ώστε να εμποδίσουν την πώληση αρχαίων και την έξοδό τους από την περιοχή παράνομα, είπε η κ. Al-Bitar.

Οι πόροι δεν επαρκούν στο Υπουργείο, αλλά κατάφερε να ανοίξει ένα δημόσιο μουσείο το 2010 στο Al-Basha Palace, ένα οχυρό που χτίστηκε από τους Μαμελούκους στη Γάζα στα μέσα του 13ου αιώνα. Διεθέτει 350-400 εκθέματα και περιστασιακά φιλοξενεί αρχαία από ιδιωτικές συλλογές.

Στα σχέδια είναι η δημιουργία μεγαλύτερου μουσείου, αλλά η πολιτική και οικονομική κατάσταση στη Γάζα, δεν βοηθά.

Σημαντική προσπάθεια γίνεται για να διασωθούν και δύο χώροι αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, οι οποίοι κινδυνεύιυν: Η βυζαντινή εκκλησία του 5ου αιώνα στην Jabaliya, που ανακαλύφθηκε μόλις το 1996 και ένα μοναστήρι του 4ου αιώνα νότια της πόλης της Γάζας.

Από την ανακάλυψή της και έπειτα η βυζαντινή εκκλησία έχει υποστεί λεηλασία και καταστροφές από τη διαμάχη Ισραηλινών και Παλαιστινίων.

Πέρυσι, η γαλλική ΜΚΟ Première Urgence Internationale προχώρησε σε ένα φιλόδοξο σχέδιο 26 μηνών για τη συντήρηση των δύο χώρων με δωρεά 1.755.000 εκατ. λιρών από το British Council. Ως μέρος του σχεδίου, προστατευτικά στέγης καλύπτουν πλέον τα αρχαία και στρώματα άμμου προστατεύουν τα μωσαϊκά στο δάπεδο από περαιτέρω καταστροφή.

Πηγή: Associated Press, εθνικός κήρυκας